

§ 121

Svar på remiss av betänkandet en förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113)

Ärendenr 2026/498-1.3.1.5

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta bifogat svar, KLF Hid: 2026.4989 på remiss av betänkandet en förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113), som sitt eget och avge som Luleå kommuns svar till Utbildningsdepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Luleå kommun har fått utredningen *En förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113)* på remiss.

Barn- och utbildningsnämnden och arbetsmarknads-och gymnasienämnden har genom ordföranden i respektive nämnds ställe beslutat om svar på remissen.

Som underlag för remissyttrandet har flera perspektiv beaktats: ett psykologiskt, ett socialt, ett medicinskt samt ett perspektiv med fokus på lärande. Professioner inom respektive område har tagit del av betänkandet och bidragit med sina erfarenheter och bedömningar. I arbetet med remissyttrandet har även barnrättsliga synpunkter, med utgångspunkt i barnkonventionen, integrerats. De olika professionernas perspektiv har sammanvägts till ett gemensamt och samlat ställningstagande från Luleå kommun.

Kommunstyrelseförvaltningen har sammanställt remissvaren i enlighet med bilaga.

Sammanfattning av remissvaret

Luleå kommun ställer sig i huvudsak positiv till utredningen och delar ambitionen att stärka elevhälsan som en samlad, tydlig och likvärdig funktion i skolan. Kommunen bedömer att ett breddat och tydligare uppdrag för elevhälsan, med fokus på elevers lärande, hälsa och utveckling, kan bidra till tidigare upptäckt av behov, ett mer tvärprofessionellt arbetssätt samt bättre förutsättningar för samordnade och förebyggande insatser.

Samtidigt görs bedömningen att flera av utredningens förslag innebär risker och utmaningar som behöver hanteras för att reformen ska vara ändamålsen-

lig, rättssäker och genomförbar i praktiken. En central utgångspunkt är att elevhälsans främjande och förebyggande kärnuppdrag inte får trängas undan av ett ökat individ- och vårdfokus.

Luleå kommun ser en risk för uppdragsglidning där skolan successivt ges ansvar som närmar sig primärvårdens uppdrag, särskilt till följd av otydliga formuleringar kring begreppet "lättare psykiska vårdbehov". Detta begrepp behöver förtydligas för att undvika förväntningar som skolan inte kan uppfylla, rättssäkerhet och felaktig ansvarsfördelning mellan skola och hälso- och sjukvård.

Luleå kommun bedömer vidare att flera förslag är resurskrävande, bland annat vad gäller utökade och mer reglerade hälsobesök, ökade krav på bemanning och tillgänglighet, legitimation för fler professioner, dokumentation samt inrättande av samordnande funktioner. Utan tillförda ekonomiska och personella resurser finns en betydande risk att kraven blir svåra att genomföra, särskilt i glesbygdskommuner och i regioner med brist på vissa professioner, exempelvis skolläkare. Bemanningsplaner utifrån behov bedöms i grunden positiva, men förutsätter tydliga nationella riktlinjer, tillgång till hälso- och sjukvårdskompetens samt ett enkelt och ändamålsenligt genomförande för att undvika ökad administrativ belastning.

Luleå kommun tillstyrker kravet på legitimation för elevhälsans hälso- och sjukvårdspersonal som ett led i kvalitetssäkring och ökad professionalisering. Samtidigt konstateras att legitimering medför konsekvenser för sekretess, dokumentation, arbetssätt och samverkan, särskilt för skolkuratorer. Dessa konsekvenser behöver hanteras genom tydliga övergångsbestämmelser, klargöranden i lagstiftning och riktade statsbidrag för att säkerställa att elevnära arbete inte trängs undan av ökade administrativa krav.

Luleå kommun ser positivt på förslaget om oförändrat huvudmannaskap för elevhälsan. När det gäller förslag om förändringar i ansvarsfördelningen kring diagnostik, inklusive förslag om att diagnostik inte längre ska genomföras i skolan, gör kommunen en mer ambivalent bedömning. En tydligare regionsansvarsfördelning kan underlätta för barn och vårdnadshavare, men innebär samtidigt att skolan riskerar att förlora kontroll över processer som är centrala för exempelvis mottagande i anpassad skola. Detta ställer höga krav på tydliga nationella stöddokument, rättssäkra processer och väl fungerande samverkan mellan skola och region.

Ur ett barnrättsligt perspektiv bedömer kommunen att förslag behöver förtydligas eller kompletteras. Särskilt viktigt är att säkerställa balans mellan åtgärdande, förebyggande och främjande insatser, barns rätt till tidiga och adekva-

ta stödåtgärder, likvärdig tillgång till elevhälsa oavsett bostadsort samt barns rätt till integritet, information och delaktighet vid samverkan mellan olika aktörer. Förslagen om samordnande funktioner uppvisar barnrättsliga och rättssäkerhetsmässiga risker om mandat, ansvar och informationshantering inte tydliggörs.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2026-05-04 § 60 föreslagit kommunstyrelsen besluta att anta bifogat svar, KLF Hid: 2026.4989 på remiss av betänkandet en förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113), som sitt eget och avge som Luleå kommuns svar till Utbildningsdepartementet.

Sammanträdet

Ordföranden ställer arbetsutskottets förslag under proposition och finner att kommunstyrelsen bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

Regeringen har genom Utbildningsdepartementet låtit utreda hur elevhälsan kan stärkas för att bättre möta elevers behov. Utredningen En förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113) pekar på att elevhälsans uppdrag i dag präglas av otydlighet, skillnader i organisering samt bristande likvärdighet mellan skolor och huvudmän. Detta påverkar förutsättningarna för tidig upptäckt av ohälsa och för genomförandet av förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Utredningens övergripande syfte är att tydliggöra och stärka elevhälsans uppdrag i skolan för att bättre tillgodose elevers rätt till hälsa, utveckling och lärande. Elevhälsans roll föreslås breddas från ett tidigare starkt fokus på att stödja elever i att nå utbildningens mål till att omfatta ett tydligare ansvar för att skapa goda förutsättningar för elevernas samlade lärande, hälsa och utveckling.

Utredningen betonar att elevhälsan ska arbeta mer systematiskt hälsofrämjande och förebyggande samt att elevhälsans olika professioner ska ges bättre förutsättningar att arbeta tvärprofessionellt. En god fysisk, psykisk och social hälsa lyfts fram som grundläggande förutsättningar för elevernas möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen.

Ett centralt syfte är att stärka elevhälsans medicinska, psykologiska och psykosociala insatser. Detta ska ske genom ökad tydlighet i uppdraget, utökade och mer likvärdiga hälsobesök och hälsosamtal samt förbättrade möjligheter till tidig upptäckt av ohälsa. Tidiga insatser bedöms vara avgörande för att motverka mer omfattande problem längre fram i elevens skolgång.

Utredningen syftar vidare till att säkerställa en mer likvärdig tillgång till elevhälsa i hela landet. Elevhälsans omfattning och bemanning föreslås i högre grad utgå från elevernas och verksamhetens faktiska behov. Samtliga professioner inom elevhälsan ska vara regelbundet tillgängliga vid skolenheterna, och elever ska ges möjlighet att inom en skälig tid få kontakt med elevhälsan.

Ett ytterligare syfte är att förbättra samverkan mellan skolan, elevhälsan, hälso- och sjukvården samt socialtjänsten. Genom tydligare ansvarsfördelning och mer strukturerad samverkan ska stödet kring elever med sammansatta behov bli mer sammanhållet och ändamålsenligt.

Dialog

Dialog har skett inom arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Ordförandebeslut i barn och utbildningsnämndens ställe - Svar på remiss av betänkandet en förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113), KLF Hid: 2026.4504
- Barn- och utbildningsnämndens remissvar betänkandet en förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113), KLF Hid: 2026.4503
- Ordförandebeslut i arbetsmarknads- och utbildningsnämndens ställe – Svar på remiss av betänkandet en förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113), KLF Hid: 2026.4653
- Remiss av betänkandet en förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113), KLF Hid: 2026.3602
- Remissmissiv betänkandet en förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113), KLF Hid: 2026.3601
- Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut gällande svar på remiss av betänkandet en förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113), KLF Hid: 2026.4988
- Luleå kommuns svar på remiss av betänkandet en förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113), KLF Hid: 2026.4989
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-05-04 § 60, KLF Hid: 2026.5101

Beslutet skickas till

Utbildningsdepartementet